

## DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Foi'a acést'ava esé de dône ori pe luna, pone la regulare; éra de aiciin colo o data pe seputena, ca sî pone acilea: Marti sér'a. — Prenumeratiune se priimesen in tóte dileie.

Pretiulu pentru Ostrungier'a: pre ann 6 fi. pre  $\frac{1}{2}$  de ann 3 fi. pre unu triluni 1 fi. 50 cr. éra pentru strainetate: pre annu 8 fi. pre  $\frac{1}{2}$  de ann 4 fi. pre unu triluni 2 fi. in v. a. Unu exemplariu costa 15 cr.

Tóte siodieniele sî banii de prenumeratiune sunt de a se tramite la Redactiunea diurnalului:

**Aradu, Strat'a Teleki-ana, nrulu 27.**

Insertiunile se priimescu en 7 cr. de linia, si 30 cr. taese timbrale.

## Bolundâici.

In unulu d'in nrii mai próspeti ai prietenului „Kikeriki“ se pote vedé o ilustratiune de minune potrivita cu situatiunea Ostr'-Ugariei facie de resbelulu rusu-ro-mano-turcu. A-colo Turci'a e representata de o motohalitia ingenunchiata sî legata pela ochi; ér' Ostr'-Ungari'a de unu austriacu tantiosu a-própe de ea statatoriu, dér totusi in o distantia óre-care. Uic'a Alisandru dela Siberia se rastesce cu o spada lunga cáttra motohaliti'a de turcu, ca sà-i retediésca capulu; éra cele-lalte poteri se inhólba ca la minune. Cáttra acést'a face prietenulu „Kikeriki“ observatiunea, că: prè usioru s'ar potè intemplá, ca dandu uic'a Alisandru in motohalitia, sà lovësca sî pe austriaculu d'in apropierea ei.“

D'a! sî noi aplaudâmu acést'a idea, numai că nu in inticlesulu ce-i dà ovreesculu „Kikeriki.“ Dinsulu adica tiene sî lasa sà se pricépa că de va fi ausaaculu neutrale, cu manele in simu, sf de se va uitá cu nepasare la decapitarea turcului: singuru va fi atinsu de palosulu rusului. D'in ilustratiunea lui „Kikeriki“ noi inse nu potem logieu altu-ceva conchide, de cătu că in acelui casu va potè eruntá spad'a rusului d'intr'o singura lovitura pre turcu sî pre ausaaculu, candu acest'a d'in urma la loculu de perdiare ar stá a-laturea cu turculu osendit la mórté! . . . .

Asiè déra jupane cu pene „Kikeriki“ asta data bine ai ghieitu-o, dér reu ai nemeritu-o!

Romani'a e fericita că are unu óspe raru, pe marele *tiară*. Lu provedu cu tote bunetatile sî placerile lumiei, numai de un'a ilu lipsescu, adeca: de-a-lu lasá, sà calce cu petiorulu pe pamentu romanescu. Sî cum se pote ast'a, déca e o data in Romani'a — Asiè bine, că ii *asteriști* ... covore sî flori in cale pre unde merge! . . . .

(§) Sultanulu turcescu sî-a luatu titlulu de „gloriosu,“ ca cu elu sà invinga pre neamicii imperiului seu.

Dupa acést'a déra o poteti luá la sanetó toti muscalii romanii sî muntenegrinii, căti mai ati prisnu arm'a in mana in contr'a lui.

(§) Tocmai pe la supa soñi inse vesteau pe drotu, că in Constantinopolea e resmeritia mare. Voiescu sà iee d'in muratura pre Murat, ca sà-lu ridice éra-sì pe tronu in loculu actualului padisah Aid-du-lu Amin.

Asiè déra Aid-du-lu Amin cu titlulu de curendu luau „gloriosu“ totusi nu va potè invinge neci incai pre dusîmanii sei de curte sî personali, ci mai multu in conscientia lui va avè insu-sì sà cada — gloriosu....

Éta, cum se intielege sî cum se practica „glori'a“ in Turci'a de adi!

## Trop'a.

In Europ'a,

tóte-su trop'a.

Ori sf ce tractate,

tóte sunt calcate.

Ori ce conventiuni,

tóte sunt mintiuni.

Ori sî ce tocmele,

tóte sunt bîrfele.

Ori sî ce parôle,

tóte-su vorbe góle.

Ori ce promisiuni,

tóte-su ilusiuni.

Ori ce drepturi,

stau in pepturi.

Ori ce bunuri,

stau in tunuri.

Sî ori ce domnia,

stă in tirania.

De ori ce resboiu,

ride  
*Budunoiu*,  
celu cu surfoiu.

# Comburdafia.

— Comedia à la opera in II. acte, inscenata in Belu'a, in 15. iun'a Babei, 1877.—

## Personele:

<i>Pipintielu</i> ,	capulu divanului.
<i>Gavrogelu</i> ,	smincitoriu de urechi.
<i>Leucescu</i> .	
<i>Ostasiescu</i> .	
<i>Brat'a Vas'a</i> .	
<i>Roscovanu</i> .	
<i>Muntenescu</i> .	
<i>Stanu</i> .	
Unu padurariu.	
<i>Stillmann</i> , ospetariu.	
<i>Vutia</i> , servitòri'a acestui'a.	
<i>Tand'a</i> , ca procatoru.	

(Urmare.)

## Scen'a 5.

*Gavrogelu și pipintielu.*

*Gavrogelu*: Vai tristu sum! Nu vinu comburdistii.

*Pipintielu*: Nu plange copile, că vinu. Ausculta. (cineva tăca la usă.) Pe hornu!

## Scen'a 6.

*Leucescu, Ostasiescu, Brat'a Vas'a și Roscovau.*

*Leucescu*: (intrandu.) Salute vóua despoti! par-că ati sciutu stomachulu meu et caeterorum fratrorum setosiorum post bibendum.

*Ostasiescu*: (falosu.) Vai de voi! Ast'a e primire? cu més'a góla! Butea mài! butea! (se netediesce pește.) Déca n'así fí morbosu, ar trebuí să faca Stillmann minuni ca Christu in Can'a Galileiei.

*Brat'a V.* (Inhólba ochii și restóra sticlele depe mésa.) Bere la mine! . . . Vutia! Vutia!

## Scen'a 7.

*Vutia și cei de susu.*

*Vutia*: (Vine cu can'a in man'a.) Écata-me!

*Brat'a V.*: Ce voesci Vutia?

*Vutia*: Ce poftiti . . . .

*Brat'a V.*: Nu fiu tu acum'a asiè deseversita... Bere la bacea, Vutia! (Vutia imple pocale.) Asiè vedi! manc . . . . să nu dicu . . . . ce ai mai scumpu.

*Roscovanu*: Nàucule! Sí eu sum a-ici, — a-poi te disciplinezu.

*Brat'a V.*: Cine esci tu? Unu zbletnicu potlogosu.

*Roscovanu*: Sí tu nu esci mai mai multu de cătu cism'a mea.

*Ostasiescu*: Taci Toplitia, că indata-ti aretu ceriulu cu stele!

*Pipintielu*: Domniloru, silentiu! Dóra nu sunteti cofaritie (ese cu Vutia și Gavrogelu.)

## Scen'a 8.

*Tand'a, Brat'a V. Ostasiescu și Roscovau.*

*Tand'a*: (intrandu.) Serbus! Venerande sfintienii. Faceti a-ici milostenii?

*Ostasiescu*: Serbus! (toti saru susu.) Togma acum'a vorbiam de lupo, și écatà-lu.

*Tand'a*: Chiaru si eu gandiamu la vulpi. Dar' cum e tréb'a?

*Ostasiescu*: Asìè simplutia! Eu sí cióra Brat'a tandalimu p'a-ici, dóra vomu pisicá titule in comburdatia. Si me gandiamu la tine, să fii cu noi, să facemu vréva in pléva, — că noi suntemu mari nobili.

*Tand'a*: Me buricu, me imflu, me gárbovescu pone in sfersitu de bucuria, că potu dà ciortu cu voi, preteni seculari, ce idesati burnutu pe nari; aveti gure de flecàri, burte mari pentru mancàri, vórbe multe fore capu, glasuri mundre, ca de tiapu, ochi focosi, carii pîrlescu mundrele căte-ii diarescu. Eu sciu, că suntemi neghiobi, că traiți mai multu cu bobi; pentru-ce dér voiú să facu tóte pentru-alu vostru sacu.

*Ostasiescu*: (catra Brat'a.) Mái! mânânce-me Tarantul'a, déca este omu pe faciea pamentului ca si Tand'a! Audi cum ti-o dà?

*Roscovanu*: Acum'a nu tu esci celu mai procopsitu! Asìè e déra?

*Ostasiescu*: Nu vorbescu cu tine. Taci, că-ti tresnescu un'a de alui Santu-Ilia.

*Roscovanu*: Nu ai sange, că au peritu atunci, candu te prigani sgomotulu d'in casa, cugetandu că esci Cercelu, vediendu-te cu hangeriulu pe tulbacu si cu frigeriulu pe gresiele.

*Ostasiescu*: Mintiuna nesdravana!

*Brat'a V.*: Roscovane! sfintienia esci tu, ora ba? Asìè ti-regulezu o scobita, de ti-a fí strimta us'a.

*Roscovanu*: Mái! Ce cugetati voi? Nu cugetati, că si eu am lasatu vitiellu la Blim'a in casa in urm'a comburdatiei de odata. (Brat'a V. și Ostasiescu se sufulea a floca pre Roscovau, dér' ii impedeaca Stanu.)

## Scen'a 9.

*Stanu și cei de susu.*

*Stanu*: Ce bedà ve-a aflatu? Alte sunt de facutu; in smincitoria s'a inchagatu Comburdat'i a si find-că multi membrii lipsescu; pre tine Brata V. si pre Ostasiescu voiescu să ve electoriseze cu forț'a in locurile desfundate.

*Brat'a V.*: Pre mine?

*Ostasiescu*: Sucésca-te sgirciulu, déca vei priimí ast'a onore.

*Brat'a V.*: Lasa dupa mine . . . . Eu mergu să facu gâlcéva.

*Ostasiescu*: Si eu te insociescu.

*Stanu*: Si eu abdicu de domnia, numai pentru Gavrogelu.

## Scen'a 10.

*Tand'a și cei de susu.*

*Tand'a*: Voi totu aici?

*Ostasiescu*: Mergemu de locu dupa Stanu că e omu cu capulu bine dogitu.

*Tand'a*: (se suie pe mésa.) Fratiloru! eu sum in rea opinia despre voi; nu tieneti cu turm'a! candu in un'a consentire trebue să stati la cladirea unei bune mostenire, de eterna fericire. Mergeti dér' si apucati códèle ce capetati, ca si voi să comburdati in

consensu cu ceia-l-alti: că-ci unde sunt duoi . . . nu sunt trei. . . (La usia tóea cinea.)

Ostasiescu: Ce misica? canele? Pe hornu!

### Scen'a 11.

*Padurariulu sì cei de susu.*

Padurariulu: (vine cu pusie'a in mana.) E porunca, să vina Brat'a și Ostasiescu la smincitoria, că sunt culesi la rangu de comburdisti.

Toti: Haidămu! (esu.)

(Finea va urmá.)

### Nyilvános köszönet.

A nagyérdemű román ajkú hölgieknek

**Aradon.**

A mint sajnosan kellett hallanom azt, hogy az oláhországi oláh sebesültek részére segélygyűjtés végetti bizottság alakulásának eszméje a N.-szebeninél sokkal előbb Aradon, tehát a szorosan vett Magyarország egyik legmagyarosabb altoldi városában, fogamzott meg; ép oly örvendetes tudomásomra szolgál, hogy, dacára a bizonyos rajongó oldalról megindult két rendi kísértetésnek, szép kegyedek, drága román ajkú hölgyeim, nemesak a bizottság alakulási, de egyszersmind az oláhországi oláh sebesültek részére segélygyűjtési törekvésekéről, irántami különös tekinteteknél fogva, nemes resignatióval, egyáltalában lemondta.

Fogadják ezért nyilvános hálás elismerésemet, melyre annál méltóbbá tettek szép kegyedek magok, minthogy immár telleg is bebizonyították, hogy minden gondolatjukban, sőt álmaikban is, egyedül én állok kegyedek előtt, és evvel elismerik azt, hogy az emberi, felebaráti, keresztényi, mi több **testvéri** szerettetnél sokkal előbb való a hazafiság nagy neve és tág értelme.

Ugy van, drága honleányok és honanyácák. Hiszen ha az inséges évek és a nagy adók behajtása után maradt is még valami csekély feleslegök, rendelkezökre áll szabadon adakozhatni bármely hazai gyűjtésekre, mint például: az árva hazának tetemes állami adósságainak és deficitjének kifizetésére. — A hunyadmegyei oláhosított magyarok isméti magyarosítására. — Deák, Petőfi szoborra. — Petőfinek kiszabádítására Sziberiából, az ólombányákból. — A rabló módra megtámadott törökök, testvérnemzetünk, felsegelyezésére. — A helybeli magyar nemzeti szinigyi gyámlítására, melyre már is több leírás aradi román ajkú honpolgár 50—50 íttal hozzájárult, — stb.

Az írás szavai szerint, legyenek tehát továbbra is okosak, mint a kigyók (de ne csipjenek meg engem) és szelidek, mint a galambok, (de gondolatjukban se repüljenek el innen más boldogabb hazába), — és vegyék nagyrabecsülésemet!

*A magyar hazafiság, \*) m. p.*

### Ukaz la tóta ceata duchovniceasca gyin Vladici'a nasi.

Cu nyespusa veselyie a duhului ve aducemu la zmerit'a vósta cunoscintia precum-că stradalniculu, blagoeinstitu si ca multa sirguentia indalatnicitulu nostu fogalmazeu (prinzelorii de conceptus), nòa strasnieu preliubovitulu fiu, isecositu popa si la consistoriu stedietoriu -- éra vóa pr'in vestit'a corcodatia re-a-rara gyeza cunoscutulu iscoditoriu TeBe. in nyespusul seu zelu gye a rodulnicie fliteratur'a a prinsu gandul' ea sà dáié la lumina vezduhului o nòua munca gye mare . . . duchovniceescu si spasenyie a pravoslavnicii sub porecl'a gye katachizia séu mai pravo spusa: kaka-esize pr'intru popeii gyin stadinrea vladicieie nasi.

Gyireptu pravo ve rinduliu si ve strasnicu poruncimu, că fiese care din brati vasi, -- popci, dascali etc. sà se siliasca cu tóta sirguinti'a si sà o céra gyila précistitulu iscoditoriu si sà o cumpere nu numai pre szám'a si gyin pung'a sa, dara inea si pintru scoalye si zezkovne trimitiendu aicia la noi pretiulu si plat'a fore zebave, si nici unulu gyin voi sà nu astepte, ca sà simu siliti a lye trimite noi eu ukaz, cumu am facutu si cu ecorcodati'a poruncindu a ei cumparare, nu cumva carele gyin voi brati nasi prin zebova sà-si traga urgi'a si isbind'a nòsta si a liubovnicului nostu iscogyitoriu, pintrucà este cunoscutu brati vasi pre cumcà cu mare cinsti pomenyitulu T-B. este totum facu atit u in residintia noasta cátu si in stapanirea vladicieii nasi.

La sfîrsituiu gatenii vi pôrtnicinita că nyinae gyin voi sà nu ghingyéseca in duhulu seu pre cumcà dora acést'a recomandatia ar fi facut'o Ciceero pro domo, nice că gyin banyii ce sau trasu aci si peste vol'a vósta, s'a in bogatitu iscoditorulu gye corcodatia si gye katachizie.

Dendu-ve blagoslovenyi'a nòsta vladicésca cu strasnicia asteptâmu implinirea estui ukaz.

*Vladic'a.*

*D'in cantecele*

lui

**Motoiu, lautariulu.**

— Doinutia de la Dev'a. \*) —

Frundia verde de podbealu,  
Pe la noi unu subfiscalu,  
La statura cam piticu,  
Cu numele: „de **Csiszlik**“ . . .  
N'avendu lucru la tistia,  
S'a pusu pe curtoasia,  
Si atât'a curtizatu,  
Pon' o dómna a 'nsielatu . . .  
Dér' barbatulu dracului,  
Dandu de urm'a fiscului,  
Puse man'a pe unu sbiciu,  
Si-i trasa vr'o patru cinci (dieci)  
A-poi, sà-i fia cu léeu,  
Mi i'a prinsu frumosu de fracu,  
Si stringendu-si man'a 'n pumnu,  
I-a mai datu vr'o trei de drumu . . .

\*) Se poate cantă pe melodia:

„Frundia verde, barlaboi,  
La móra la Vertiscoiu.“

\*) Damele romane din locu, cari in butulu patriotismului loru ungurescu nu sciu unguresce, si-potu traduce acésta adresă de mare pretiu pe romania séu pr'in dragomanulu romanu alu Tribunalului din locu, sén pr'in domulu notariu reg. publicu Boneiu, autorisatu si pentru limb'a romana, ca astu-felii priceputa o-data adres'a primita, sà si-o pôta pune in ferestre! . . .

Er' parechi'a fericita,  
A remasu batjocurita,  
Sî-acum cei ce s'au iubitu,  
Eta că s'au despartită . . .

Dér' jupanelui Csiszlik,  
Nu i s'a 'ntemplatu nemicu,  
Sî ér' ambla la cocóné . . .  
— Audi, bade Simioné! . . .

Culese, alese și publicate de  
*Tiopulu.*

## Inca ceva despre ciorbororul damelor.

— Enaratiune trista. —

Unu domnu Cutare Numen'are, in consortiul familiei vorbindu' despre virtute, laudă damele romane, și povestea: cum un'a a conchiamatu pre celea-l-alte la o confisatuire confidentiale despre ajutorarea ranitilor d'in Romani'a, ma ca să fia mai sigura de rezultat, pre unele și in persóna le a cercetatu, déra a fostu surprinsa de *credinti'a loru catra barbatii*: că-ci cunoscendu sentimentulu și meritele barbatilor, un'a-i respuse: că barbatulu ei e in diregatoria craésca, traiesce dela unguri, a-poi déca ar luá parte d'in asiè intreprindere, și ar' nesciunguri, barbatulu ei și-ar perde oficiul; alt'a că dins'a bucurósa, numai să se invioésca barbatulu, déra barbatulu ei contradise, că-ci e denumitul de Ministeriulungur. la unu postu de să parteculariu, déra publicu; o a trei'a in presenti'a barbatului să-dadu cuventulu, mane dî inse la svatulu barbatului să-lu retrase, că-ci barbatulu are unu procesu familiariu.... a patr'a refusă, că-ci barbatulu ei e avocatul.... (cu clienti de romani) a cinc'i'a o spuse francu, că Dieu ea pentru o asiè causa nu să-a dă numele in publicitate..... a siese, care dadu fiicei sele o crescere de dama, se seusa, că nu pote amblă pe la conferintie de aceste, fiindu că nu are — papuci (ghete).... era alt'a, că ea dupa adunatur'a barbatului, nu se pote prezenta nefiindu chiamata nici de contesa neci de baronessa... a-poi, adause barbatulu Numen'are, de a-ci poteti luă exemplu de credintia să alipire catra barbati. Muierea, care asteptă alt'a să audă d'in gur'a barbatului ei — ii respuse: Nu sciu ce credintia său inteleptiune affi tu in responsulu damelor. Io in responsulu acel'a credu mai nainte batjocur'a barbatilor, că adeca său nu au meritu, său, déca au acel'a i numai pentru unguri, și peste acel'a o fapta filantropica a muierei ar trage umbr'a faciarnicie, unguri ar perde increderea săi pentru aceea l'ar alunga d'in diregatoria. Dam'a cea avuta nu spune modrulu, cum a adunat barbatulu ei avut'a ca dirigatori, său ca fiscalu; a-poi pe tota intemplarea e absurditate să ascote chiamarea dela contese ori baronitia, de care romanii nu au.

Fiindu celu mai mare severu tienendu in mana o scarpetă intrerumpe vorb'a manes'a, și dice, a-ci pe scartet'a ast'a e unu epitafiu potrivit la avereia adunata de dirigatori și advocați, și cetindu: „Hae moles lapidum multis congesta rapinis conruet et jam mox alter habebit opes.“ Explica intielesulu săi a-poi adauga, că trebue să se fiș facutu acelu epitafiu la mórtea unui dirigatori său avocat, care pe cale nedrépta se va fi imbogatit. Acestu epitafiu să-lu scia dam'a cea avuta, și să credea, că tat'a inca-mi va concede că domn'a cea avuta, in locu de inteleptiune a dovedit su metia, ne socotindu, că rót'a fortunei pururea se întorce Dupa aceste intréba: d'a-poi ce dici Dta la intreprinderea damelor Aradane? — Ce să dicu? respunse mam'a: d'apoi fapt'a e creștinésca, ni e detorinti'a a alină durerea patimisloru, fia ei să pagani, déra fiindu că poterea nu se ajunge, ne restringemu mai nainte la cei de unu sang cu noi, asiè io, déca voi sci ce oru decisiu damele aradane, ce voi potè voi face déca fatalu meu nu va fi contrariu, care de locu să respunse, că nu, ba se declara că numai d'in gluma a scusatul pre damele romane d'in locu cu credinti'a catra barbatii loru, că-ci nu s'au constituitu in comitetu de ajutorare.

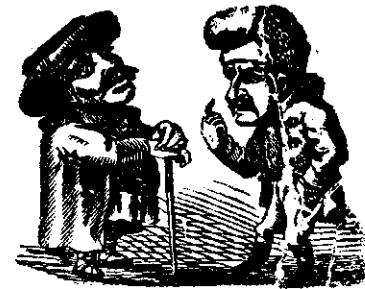
## Cine-ar fi crediutu?

Cine dracu-ar fi crediutu,  
Că romanulu e nascutu,  
Să mai duca să elu rola,  
Ba să fia să busola,  
Dupa care să se 'ndrepte  
Multe capete 'ntielepé?!

Să că ast'a-e tocma asie,  
Ori cine pote vedé,

*Pist'a.*

## TAND'A și MAND'A.



T. Óre mài, de ce voiescu turcii era să scôte pre Murat d'in muratura să să-lu puna imperatu in loculu acelui'a de acum; că dôra numai ieri a-l-alta-ieri au fostu disu-o despre elu, că Murat e inca crudu la minte?

M. D'a-poi nu vedi tu ferbintiel'a ast'a mare de pe la noi? Ce mare pote să fia inca la Constantino-polea, mài!

T. Ei să a-poi, ce are de a face caldur'a cea mare cu celu Murat d'in muratura?

M. Vedi tocmai ast'a este espliati'a lucrului: in urmarea caldurilor mari Murat, celu ce a statu la muratura pone acum, să fi coptu la minte cătu de bine. Scosu déra d'in muratura să pusu o-data pe tronu, va dă o facie acrita-amarita precum adica se potrivesc astadi cu cursulu treburilor d'in imperiulu turcescu! . . .

## Colect'a.

din malului „Gur'a-Satului pentru soldati romani, raniti in resbelulu rus-romano-tureu.

\*

- 1.) Petru Florescu, proprietariu și subpreside la comitetul parochiale gr. or. in Aradu . . . . . 5 fi. — cr.
- 2.) Soci'a Dsele Julian'a Floresc'a, . . . . . 5 fi. — cr.
- 3.) Nicolau Philimon, avocatul in Aradu 2 napoleoni = 40 franci.

4.) Georgiu Dogariu, proprietariu mare preside la comitetul parochiale gr. or. asesore la consistoriu și epitropu diecesanu in Aradu . . . . . 5 fi. — cr.

5.) Soci'a Dsele An'a Dogariu, . . . . . 5 fi. — cr. și 2 punti 4 loti scame.

6.) Dr. Atanasiu Sîandoru, proprietariu, profesore la institutulu confes. nationalu pedagogicu, asesore consistoriale, și epitropu diecesanu in Aradu . . . . . 5 fi. — cr.

7.) Lazaru Ionescu, avocatul și protofiscu districtuale in Aradu 5 fi. — cr.

8.) Demetriu Bonciu, notariu publicu regescu și proprietariu in Aradu 5 fi. — cr.

Pone acum: 35 fi. v. a. 40 franci in 2 napoleoni și 2 punti 4 loti scame.

(Dôra se va urmá. \*)

\*) Altcum vomu publicá numele și acelor'a, cari pentru unu scopu atatu de santu ar pote să dec si nu dan.

Red.